

Nieuwbouw Montessori College Nijmegen

Leren doe je van en

“Montessori hecht aan de goed voorbereide omgeving. In een goed voorbereide leeromgeving vinden leerlingen hun materialen makkelijk en kunnen docenten goed observeren. De zorgvuldige voorbereiding is van belang om het onderwijsproces goed te laten verlopen.” Het verhaal achter een geslaagd bouwproces.

Tekst Sibö Arbeek Foto's Petra Appelhof

Janneke Stam is rector van het Montessori College: “We hadden oorspronkelijk vier schoolgebouwen en hebben na twintig jaar nu eindelijk deze campus in Nijmegen, met nog één nevenvestiging in Groesbeek. Op deze locatie staan de vmbo-campus in twee gebouwen en dit nieuwe gebouw voor havo, vwo tl, dat in april 2014 is opgeleverd. Het is gelijk het grootste gebouw met 1.050 leerlingen. De gemeente Nijmegen heeft de middelen voor onderwijshuisvesting al een aantal jaren geleden doorgedecentraliseerd en dat hebben we goed opgepakt. Voor de doordecentralisatie hadden we altijd moeizame gesprekken en was er geen zicht op nieuwbouw; toen we het eigendom en de middelen zelf hadden konden we echt plannen gaan maken. We hebben zelf gespaard en een deel via schatkistbankieren gefinancierd. Wanneer we ooit dit pand verlaten, heeft de gemeente het eerste recht van koop tegen de dan geldende WOZ waarde.”

Kleinschalig werken in een groot gebouw

“We hebben ons de vraag gesteld of je in deze tijd nog wel een nieuwe school moet willen bouwen. Maar de kern van onderwijs is de verbinding tussen mensen en het leren van en met elkaar.

Bij een nieuw gebouw kun je je onderwijsvisie vrij bedenken. Nieuwbouw biedt de kans om je onderwijsvisie in het gebouw te integreren. Daarbij is de

beleving van het gebouw heel belangrijk. Dat vraagt om speciale expertise die ik niet heb. Toen kwam ik Marijke tegen, die interieurarchitect is. We hadden een klik en vanuit het vormgeven van die beleving is ze betrokken bij het hele proces. Eerst bij het Programma van Eisen en later ook bij de architectenselectie. De opgave was om kleinschalig werken te vertalen in een groot gebouw, dat echt als een Montessorischool zou worden beleefd.”

Vertalen onderwijsvisie

Marijke van de Vorstenbosch van clipL2R interieurarchitecten: “Het goed vertalen van de onderwijsvisie is heel belangrijk. Een gebouw moet in zijn beleving goed zijn. Een goede kwaliteit betekent ook veel natuurlijke materialen, een goede akoestiek en verschillende soorten leer- en verblijfsplekken voor leerlingen. Natuurlijke zitkwaliteit zit ook in de tactiliteit van de binnenmaterialen, zodat de zintuiglijke beleving optimaal is. Het gebouw heeft een hybride ventilatiesysteem, betonkernactivering en WKO-opslag, om een goed en vooral natuurlijk binnenklimaat te creëren. Maar ook een element als het integreren van kasten en lockers in de wanden helpt mee om het gevoel van balans en rust te versterken.” Janneke: “De school voelt gewoon goed. Dat komt door de balans, de sprankeling, de openheid, maar ook de geborgen-

met elkaar

heid. Je beleeft rust zonder dat je het in de gaten hebt. Niet alleen de inrichting is van belang, maar ook de omgeving. Montessori zelf was een 'leerarchitect' die het onderwijs zo heeft ingericht dat het leren uit zichzelf kan komen. Het materiaal is zelfinstructief en in feite is het gebouw dat ook." Marijke knikt: "De architect Koen Klijn van Ector Hoogstad heeft daar een belangrijke rol in gespeeld. We hebben onze eigen domeinen van te voren gemarkeerd en ook aangegeven wat de overlappende gebieden waren. De rol van Janneke als opdrachtgever wil ik graag benadrukken; ze was inspirerend, gaf ons het vertrouwen en sloeg de brug naar de gebruikers waar dat nodig was."

Van binnen naar buiten

"Als interieurarchitect ontwerp je van binnen naar buiten", legt Marijke uit, "Montessori hecht aan de goed voorbereide omgeving. Ik denk dat ik daarom ook zo goed bij deze opdrachtgever aansloot. Het is hetzelfde als waarin je binnen het vak interieurarchitect continu mee bezig bent. Ik vind het belangrijk om er vanaf het eerste moment bij te zijn, omdat je dan de onderwijsvisie het hele traject kunt blijven implementeren en ook bewaken. Ik zat in het ontwerp-team, maar was ook de oren en ogen van Janneke. Dat werd soms als lastig ervaren, maar het werkte wel. Een mooi compliment vond ik dat alle partijen bij de oplevering verbaasd waren over het hoge ni-

veau van de afwerking." Janneke lacht: "Ze noemden Marijke ook wel de tweede opzichter op de bouw." Marijke kijkt even bedenkelijk: "Wel steeds vanuit de passie voor de school en de leerlingen."

Logistiek goed gebouw

Janneke ten slotte: "Het gebouw heeft de vorm van een rechthoek met een binnenstraat in de lengterichting. Deze wordt via split levels onderbroken en dat maakt dat je telkens op een ander niveau komt. De kleinschaligheid wordt benadrukt doordat er visueel contact tussen de bouwlagen is. Links liggen de algemene en kantoorruimten en aan de rechterzijde liggen in de luwte van de gang telkens vier lokalen aan een studieplein. De lockers zijn op verschillende plekken in de wanden verwerkt, waardoor er rust ontstaat. Op de lockerwanden zijn kleurige prints van micro-organismen gedrukt. Montessori leert ons dat alles onderdeel is van een groter geheel en dat je je daar bewust van mag zijn. Het leuke is dat de leerlingen overal gaan zitten. Ze geven ook zelf aan dat dit gebouw goed voelt en vinden vanzelf de plekken waar ze elkaar ontmoeten, zonder dat de ordening verstoord raakt. Daaruit blijkt ook dat het gebouw een natuurlijke en goed voorbereide leeromgeving is." ◀

Kijk voor meer informatie op www.montessoricollege.nl of www.clipL2R.nl.

"Nieuwbouw biedt de kans om je onderwijsvisie in het gebouw te integreren."